

Brusel 4. října 2024
(OR. en)

13994/24

ENER 474
COMPET 981
CLIMA 332

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Rozdíly ve velkoobchodních cenách elektřiny – výměna názorů

Delegace naleznou v příloze informativní poznámku předsednictví o rozdílech ve velkoobchodních cenách elektřiny vypracovanou s ohledem na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) konající se dne 15. října 2024.

Rozdíly ve velkoobchodních cenách elektřiny

Souvislosti a přehled

V posledních měsících čelila střední, východní a jihovýchodní Evropa vysokým cenám elektřiny, přičemž v době špičky, zejména ve večerních hodinách, docházelo k prudkému nárůstu cen. Tyto ceny, které v červenci a srpnu 2024 v některých případech přesáhly 400 EUR/MWh, měly neúměrný dopad na region jihovýchodní Evropy a vyvíjely značný tlak na jejich hospodářství a konkurenceschopnost.

Obzvláště zasaženy byly členské státy v tomto regionu, což vedlo k problémům v oblasti konkurenceschopnosti, a v důsledku toho uvedené členské státy vyzývají k přijetí koordinovaných opatření EU s cílem stabilizovat ceny a zlepšit energetickou bezpečnost v regionu.

Komise v úzké spolupráci s dotčenými členskými státy analyzuje možné příčiny a faktory, které tuto situaci mohly způsobit, a to včetně vysoké poptávky po elektřině během vlny veder nebo údržbových prací na přenosové soustavě a v několika elektrárnách. Nedostatečná přeshraniční infrastruktura rovněž brání efektivní distribuci elektřiny mezi některými regiony, zejména během poptávky v době špičky, což vede k vyšším cenám a neefektivnosti trhu. Region jihovýchodní Evropy navíc není plně propojen s větším trhem s elektřinou v EU, což také může vést ke značným cenovým rozdílům a bránit plynulému přenosu přebytečné energie z jiných oblastí.

Zároveň se region potýká s problémy souvisejícími s řízením intermitentních obnovitelných zdrojů energie z důvodu nedostatečné dostupnosti ukládání energie nebo jiných řešení flexibility.

Například nižší množství elektřiny z vodní energie v důsledku sucha vedlo k tomu, že se některé členské státy staly více závislé na uhelných a plynových elektrárnách, což opět vedlo k vyšším nákladům.

Tyto prudké nárůsty cen na velkoobchodním trhu s elektřinou, zejména ve střední a jihovýchodní Evropě, zdůrazňují potřebu zvážit cílená opatření, která mohou účinně přispět k posílení trhu s elektřinou, energetické bezpečnosti a stability v regionu a obecněji v Unii.

Nezbytná opatření

Aby bylo možné řešit tyto výzvy, zajistit řádné fungování trhu v celé EU, lépe řídit intermitentní charakter obnovitelných zdrojů energie a účinněji sladit nabídku s poptávkou, jsou kromě dalších investic do infrastruktury nezbytné značné investice do propojení a flexibility (odezva na straně poptávky, kapacita pro ukládání energie atd.) a zároveň je třeba umožnit cílené úpravy a mechanismy solidarity na podporu členských států. Současně mohou být zapotřebí krátkodobá opatření, aby se předešlo obdobím vysokých cen v zimním období. Je důležité zajistit, aby vnitrostátní rozhodnutí zohledňovala také širší regionální dopady. Klíčem k využití plného potenciálu regionu a ke stabilizaci cen je posílená koordinace mezi provozovateli přenosových soustav a koordinace plánování infrastruktury.

Orientační otázky pro diskusi

1. Jaké další kroky by bylo možné podniknout ke zvýšení fyzické přeshraniční kapacity s cílem zlepšit obchod mezi různými regiony Evropské unie?
2. Je třeba posílit koordinaci s cílem zajistit, aby rozhodnutí na úrovni jednotlivých zemí zohledňovala jejich širší dopad na region?
3. Jaké krátkodobé a dlouhodobé kroky jsou nezbytné v regionu a obecněji na vnitřním trhu s energií, aby se usnadnilo zavádění flexibility, zlepšila se účinnost přeshraničních toků a zvýšila se transparentnost a dostupnost údajů o elektřině?